

En af justitsministeren udarbejdet notits om spørgsmålet om regeringens indgriben i missilsagen

1. Der verserer for tiden ved Københavns byret en militær straffesag mod orlogskaptajn H. G. Olsen i anledning af hans forhold i forbindelse med sagen om affyring af et Harpoon-missil fra fregatten Peder Skram den 6. september 1982.

Straffesagen er rejst på baggrund af den vurdering, som den i anledning af uheldet nedsatte kommissionsdomstol er fremkommet med i sin beretning, og hvorefter domstolen har fundet, at orlogskaptajnen ved sin adfærd ved den pågældende lejlighed har udvist en ansvarspådragende pligtforsømmelse (side 117).

For kommissionsdomstolen forelå i øvrigt en helt foreløbig rapport, som dagen efter uheldet var blevet udarbejdet af auditor Reimann og uden deltagelse af teknisk sagkundskab. I denne rapport rejses der bl.a. spørgsmål om mulige designmæssige svagheder ved missilsystemet.

Denne rapport er fremlagt til kommissionsdomstolens retsbog, og kommissionsdomstolen har således været bekendt med den i forbindelse med beretningens udarbejdelse. Det fremgår i øvrigt af beretningen, at også kommissionsdomstolen har fundet, at der har foreligget designmæssige svagheder ved Harpoon-systemet, når der under de givne forhold kunne etableres et utilsigtet affyringskredsløb (side 131).

Det er over for forsvarsministeriet oplyst, at auditor Reimanns rapport er fremlagt i Københavns byret i forbindelse med den verserende straffesag.

2. Efter at den ovenfor nævnte helt foreløbige rapport fra auditor Reimann har været omtalt i dagspressen, har der i folketingets forsvarsudvalg været rejst spørgsmål om at pålægge regeringen at gribe ind i den verserende straffesag og standse påtalen, således

at der efter retsplejelovens regler skal afsiges frifindelsesdom.

Reglen i militær retsplejelovs § 8 indebærer, sammenholdt med retsplejelovens § 712 og § 728, at forsvarsministeren formelt har hjemmel til at pålægge vedkommende anklager at standse forfølgningen. Denne bestemmelses betydning ligger dog navnlig i, at ministeren som øverste anklagemyndighed kan gribe ind på et tidspunkt, hvor tiltale ikke er rejst, og hvor sagen således ikke er indbragt for retten.

Selv om der i princippet er hjemmel til at standse påtalen, uanset at tiltale er rejst, er justitsministeriet ikke bekendt med fortilfælde, hvor en regering ud fra *opportunitetshensyn* har grebet ind i behandlingen af en straffesag, efter at tiltale er rejst. Man vil, såfremt der under sagen viser sig at bestå større *bevisvivl* end forudset ved tiltalens rejsning, også være tilbageholdende – ikke mindst fra den øverste anklagemyndigheds side – med af denne grund at tage skridt til at standse påtalen, allerede fordi denne bevisvurdering, efter at tiltale er rejst, primært må henhøre under retten.

3. I overensstemmelse hermed har justitsministeriet til stadighed indtaget det standpunkt, at ministeriet bortset fra helt ekstraordinære tilfælde af principielle grunde ikke griber ind i politiets og anklagemyndighedens beslutning om tiltalerejsning, dog naturligvis undtaget tilfælde, hvor anklagemyndigheden efter retsplejelovens § 723, stk. 2, direkte har forelagt spørgsmålet om påtaleundladelse for justitsministeriet.

Det skal i den forbindelse fremhæves, at bestemmelsen i retsplejelovens § 712 antages (Hurwitz, Strafferetsplejen s. 226) at måtte fortolkes således, at justitsministerens adgang til påtalefrafald i medfør af denne bestem-